

NIEUWSBRIEF 4, juli 2009

VAN DE VOORZITTER

Beste leden van de HVPA en andere geïnteresseerden in de geschiedenis van de Prins Alexanderpolder,

Het nieuwe bestuur van de HVPA stelde zich eind 2008 een aantal duidelijke doelen. Zo was er de wens om de website van de vereniging geheel te vernieuwen en om in dezelfde huisstijl een nieuwe, *full-color* verenigingsfolder te ontwerpen. Wanneer u kijkt op www.hvpa.nl ziet u dat het eerste doel is bereikt. Het bestuur van de HVPA is erg tevreden met de nieuwe site, die is gemaakt door grafisch vormgever Marlous van Breemen en websitebouwer Marja van Putten. Dat wil niet zeggen dat de site al af is. Vooralsnog staan er teksten, foto's en verhalen op van de bestuursleden van de HVPA. Maar we willen natuurlijk graag ook ***uw verhalen en uw foto's*** ontvangen. In de opzet van de nieuwe site is daar in ieder geval al rekening mee gehouden! Zo staat er op de nieuwe site (en in deze nieuwsbrief) een stukje over de opening van de metro richting Ommoord op zaterdag 28 mei 1983. ***Maar wat deed u op die dag? Schroom niet om uw verhaal of herinnering te mailen naar info@hvpa.nl.***

Ook verscheen de nieuwe folder van de HVPA, in een oplage van vijfduizend exemplaren. We hopen daar een aantal jaren gebruik van te kunnen maken. De komende tijd zal de vereniging op veel publieksevenementen aanwezig zijn, om zoveel mogelijk folders uit te delen en

om zo leden te werven. De HVPA heeft immers ingezet op een verdubbeling van het aantal leden in 2009. In juni waren we aanwezig in de Alexanderkerk in Terbregge, ter gelegenheid van de Rotterdamse Dorpendag, georganiseerd door de Stichting Rotterdam is vele Dorpen. En op 5 september zal de vereniging zich presenteren tijdens de opening van het culturele seizoen in de deelgemeente Prins Alexander.

In de tussentijd wens ik u een heel goede zomervakantie!

Onno de Wit, voorzitter

AGENDA

5 september 2009

De HVPA is de hele dag aanwezig op Prikkel, de start van het culturele seizoen in de deelgemeente Prins Alexander.

Zie ook: www.prikkels.nu.

25 september 2009

Voorzitter Onno de Wit geeft 's middags een lezing voor de werkgroep Oosterflank van Anders Ouder Worden, in wijkcentrum Oriënt.

29 september 2009

De HVPA organiseert 's avonds een lezing voor haar leden en andere belangstellenden over de architectuur van de Prins Alexanderpolder. Spreker is de Rotterdamse architect ir. Luuk de Boer van bureau United Architects. De entree is gratis. U kunt zich opgeven via 010-4206273 of info@hvpa.nl.

Actuele informatie over deze evenementen vindt u op: www.hvpa.nl.

DE METRO BEREIKT OMMOORD EN ZEVENKAMP

In 1968 opende Rotterdam 'het kortste metrolijntje van de wereld': een bijna zes kilometer lang metrotracé, van het Centraal Station naar het Zuidplein. De ambities van de RET reikten op dat moment echter al verder. Uitbreidingen richting Hoogvliet en Kralingse Zoom waren al in een vergevorderd stadium en de planvorming over een metro richting de Prins Alexanderpolder was in volle gang. 'Metrorapport 5' uit 1968 voorzag in een belangrijke rol voor een metro tussen Rotterdam Oost en het centrum, al was het alleen maar omdat er in het centrum te weinig parkeermogelijkheden zouden zijn voor alle auto's.

Bovengrondse sneltram

In praktijk waren de inwoners van Het Lage Land en Ommoord zonder eigen auto in de jaren zestig en zeventig voor vervoer richting stad afhankelijk van de bus, lijn 36 en 37. In Het Lage Land was met brede groenstroken vooruit gelopen op een eventueel metrotracé, terwijl in Ommoord de busbaan van meet af aan bedoeld was als toekomstige metrobaan. De politieke besluitvorming, waarbij naast de RET ook gemeente en Rijk betrokken waren, verliep echter moeizaam. Zeker na de oliecrisis van 1974 en de volksofstand in de Nieuwmarktbuurt naar aanleiding van de aanleg van de metro in Amsterdam in 1975. Toen in dat jaar bleek dat een (ondergrondse) metro richting Oostelijk Rotterdam financieel en politiek niet haalbaar was, werd gekozen voor een (bovengrondse) sneltram, inclusief bovenleiding en gelijkvloerse kruisingen.

Betonnen palen

De keuze voor een sneltram betekende niet dat de aanleg van de infrastructuur voor het nieuwe metrotraject er eenvoudiger op werd. De bodem van de Prins Alexanderpolder bestaat uit slappe

klei- en veenlagen – volgens sommigen niet meer dan 'dik water' – die gemiddeld tot negen meter onder NAP, maar soms zelfs tot zestien meter onder NAP gaan. Aan de aanleg van de metro richting Ommoord en Zevenkamp ging daarom een uitgebreid programma van inklinken en grondverbetering vooraf. De metrobaan moest in Ommoord ook onderheid worden, met uitzondering van het traject tussen Romeinshof en Binnenhof – het deel van de busbaan dat in de loop van de jaren voldoende was gezet. Op de betonnen palen kwamen vervolgens betonnen bakken te liggen; een zeer onderhoudsvriendelijke constructie. In Zevenkamp kon grotendeels volstaan worden met een aardebaan: een ballastbed van grind waarin de spoorstaven rusten op dwarsliggers. Dat kwam omdat met het opspuiten van het zand voor Zevenkamp al rekening was gehouden met de exacte locatie van de metrobaan.

Actiegroep

Ook in Rotterdam raakten bewoners emotioneel betrokken bij de aanleg van de metro. De keuze voor een sneltram betekende, zo was wel duidelijk, een grotere onveiligheid en een grotere kans op storingen. Dat werd door de politiek voor lief genomen. Dat gold niet voor de bewoners van Ommoord. Zij richtten de actiegroep 'In Ommoord geen gedonder, de metro eronder' op. De actiegroep was echter niet in staat de besluitvorming rond de metro te veranderen. De metro bleef bovengronds, met ruim twintig verkeerskruisingen. Op 28 mei 1983 werd het traject tussen station Schenkel en station Binnenhof in Ommoord opengesteld, waarna op 19 april 1984 het traject tussen station Graskruid en station De Tochten in Zevenkamp in gebruik werd genomen. Voor ongeveer een vijfde van de kosten van een 'echte' metro was de stad in circa twintig minuten bereikbaar geworden vanuit de Prins Alexanderpolder.

Verkeersveiligheid

Op de langere termijn kreeg de Ommoordse actiegroep helaas het gelijk aan haar zijde. Hoewel de gelijkvloerse kruisingen werden uitgerust met optische en akoestische waarschuwingssignalen en de RET met verschillende campagnes wees op het gevaar van de sneltram ('Een gewaarschuwd mens telt tot twee'; 'één onbewaakt ogenblik'), bleven ongelukken, waarvan sommige met dodelijk afloop, niet uit. Vanwege de aanhoudende ongelukken werd in 1999 besloten tot het plaatsen van AHOB's - Automatische Halve Overwegbomen - langs het gehele sneltramtraject. Een Europees aanbestedingsproject en vele technische en logistieke problemen later werd het AHOB-systeem, afkomstig van Siemens Duitsland en het van oorsprong Franse bedrijf Cegelec, in 2004 in gebruik genomen. De keuze voor een goedkoper sneltramtracé bleek, in ieder geval vanuit het oogpunt van verkeersveiligheid, dus niet de meest gelukkige. Latere uitbreidingen van de metro, zoals de in 2005 gerealiseerde verlenging vanuit Zevenkamp naar Nesselande, werden dan ook volledig in viaduct uitgevoerd.

Dr. Onno de Wit

Bronnen:

- P. Spek, *Rotterdam bouwt een metro. Kwart eeuw metro* (uitgave Gemeentewerken Rotterdam/RET, 1986).
- <http://beeldbanken.startpagina.nl/video/rotterdam/0/metro-rotterdam-oostwestlijn-1982/>
- www.retmetro.nl

Passagiers in de metro vanuit Ommoord richting binnenstad op de openingsdag van de nieuwe metrolijn, 28 mei 1983. Foto J. Amesz, Rotterdam.

Thorbecke School: lezing en algemene ledenvergadering HVPA

Dr. Henk Visscher gaf 7 april 2009 een bevolgen lezing over 'Thorbecke's school: van school voor handels-elementen tot sporttalenten'. Henk Visscher is oud-waarnemend voorzitter en penningmeester van het HVPA oprichtingsbestuur, historicus en bij Thorbecke Voortgezet Onderwijs (VO) coördinator van de afdeling Kunst en Cultuur. De lezing vond plaats in de vestiging van Thorbecke VO aan de Prinsenlaan in Het Lage Land, waar 800 leerlingen staan ingeschreven, die naast havo of vwo de topsport- (200 leerlingen) of kunst- en cultuuropleidingen (600 leerlingen) volgen.

Henk Visscher onderwierp de aanwezigen, 24 leden en belangstellenden, eerst aan een aantal vragen over de geschiedenis van Rotterdam. Vervolgens vertelde hij over de oprichting en verdere ontwikkeling van de school. De liberale staatsman Johan Rudolf Thorbecke (1798-1872) gaf de aanzet tot het oprichten van een handelsschool, naast het bestaande Erasmiaans Gymnasium. Na veel onderhandelingen kwam in 1865 een eerste gemeentelijke HBS met vijfjarige cursus tot stand, eerst in een gebouw aan de Oppert, vanaf 1909 in de Kortenaerstraat en na de Tweede Wereldoorlog aan de Stadhouderslaan en vervolgens in Het Lage Land aan de Prinsenlaan.

Thorbecke VO voert talentherkenning en -ontwikkeling hoog in het vaandel. Tegelijkertijd is het schoolsysteem sterk gericht op de nieuwe media. Het traditionele schoolbord met krijtje is vervangen door een digitaal multimedia bord (smartboard) met elektronische schrijfpennen. Alle informatie is op elk moment van de dag, waar dan ook, beschikbaar voor docent en leerling via o.a. computer en I-phone. Iedere

leerling en docent heeft zijn eigen school internetaccount. Zo kunnen de topsport leerlingen, die korte of lange tijd in het buitenland verblijven, de lessen blijven volgen en kunnen de eindexamens van havo/vwo opleidingen worden voorbereid.

De algemene ledenvergadering

In de jaarlijkse algemene ledenvergadering (alv) die door achttien leden werd bezocht, zijn de volgende punten met instemming van de aanwezigen goedgekeurd:

- de inhoudelijke en financiële jaarstukken 2008 en de begroting 2009;
- dhr. W. de Nobel heeft één jaar zitting gehad in de Kascommissie en is afgetreden na de decharging van het bestuur. Dhr. W. Hajee blijft in de Kascommissie tot in 2010. Dhr. H. Florusse stelt zich voor de komende twee jaar beschikbaar voor deze commissie. Dhr. J.H. Benedictus heeft zich beschikbaar gesteld als reservelid van deze commissie;
- het voorstel tot het instellen per 1 januari 2010 van een 65+ lidmaatschap met een jaarcontributie van € 12,-.

Heeft u vragen of opmerkingen?

Neem dan contact op met de HVPA:
Secretariaat
Van der Helmstraat 448
3067 HN ROTTERDAM
tel. 010 420 62 73 of 06 108 697 09
email: info@hvpa.nl

Lid worden van de HVPA?

U kunt lid worden door € 15,- over te maken op rekeningnummer 140265708, t.n.v. de Historische Vereniging Prins Alexander.

**Bezoek ook eens onze website:
www.hvpa.nl.**